

20.12.2010

Dnro 367/4/09

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jussi Pajuja

Esittelijä: Esittelijäneuvos Jorma Kuopus

SOTA-ARKISTON TIETOPALVELUN PUUTTEET

1

KANTELU

Kantelija arvosteli 2.2.2009 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan sähköpostiviestissä puolustusvoimien keskusarkiston ja Pääesikunnan toimintaa vanhojen asiakirjojen tutkimuskäytössä. Kansallisarkiston Sörnäisten toimipisteestä osaa kantelijan pyytämistä ilmavoimien vuosia 1953–1955 koskevaa kirjeenvaihtoa ei annettu hänelle tutkimuskäyttöön, vaan hänet oli tutkijana ohjattupyyttämään aineistoja Pääesikunnalta.

Kantelija oli tilannut 16.6.2008 Kansallisarkiston Sörnäisten toimipisteessä tutkijasalikäyttöön ilmavoimia koskevaa, salaista kirjeenvaihtoa vuosilta 1951–55. Hän oli saanut tutkimuskäyttönsä mapit vuosilta 1951–52, mutta tutkijasalin virkailijan mukaan vuosien 1953–55 osalta kantelijan olisi pitänyt tehdä vapaamuotoinen hakemus Pääesikuntaan. Pääesikunnan kirjaamo olisi siirtänyt lupa-asian lausunnolle Ilmavoimien esikuntaan. Ilmavoimien esikunnasta oli ilmoitettu kantelijan tiedusteluun, että näin vanhoista asioista ei ollut lupa-asioita varten määrättyä vastuuhenkilöäkään. Tiedusteltuaan uudelleen 2.2.2009 asiaa oli salaisia asiakirjoja koskenut käytäntö ollut samankaltainen kuin aiemminkin. Kansallisarkisto oli julkaissut 7.2.2008 tiedotteen Puolustusvoimien keskusarkistoon siirrettyjen, salaisiksi määriteltyjen aineistojen käsittelystä vuodesta 2008 alkaen.

Kantelija katsoi kantelussaan, että Suomessa asiakirjat ovat joko julkisia tai salaisia. Kantelijan mukaan lupahakemusprosessi muistutti tässä tapauksessa simputusta seuraavin perustein. Hakemusten tekeminen vapaamuotoisesti asettaa tutkijat eriarvoiseen asemaan ja tutkimuslupaa ei saa kattavasti vaan vain Lentovarikon kirjeenvaihdon yksilöimällä. Lupahakemusten käsittelyajoista ei ole mitään määräystä tai ilmoitettua valitustietä taikka nimettyä asiankäsittelijää. Asian huitaisemalla tehty valmistelu ei kuulu oikeusvaltion tyyliin.

Kantelija on vielä kertonut, että kirjallista valitusta hän ei ollut muutoin tehnyt mutta oli suullisesti valittanut Kansallisarkiston Sörnäisten toimipisteen henkilökunnalle. Hän oli soittanut myös Pääesikuntaan. Sieltä asiakirjahallintopäällikkö oli neuvonut valittamaan vallitsevasta käytännöstä oikeusasiamiehelle.

2

SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin Pääesikunnan oikeudellisen osaston (24.6.2009), Pääesikunnan esikuntaosaston (22.4.2009), Pääesikunnan henkilöstöosaston (28.5.2009) ja Ilmavoimien esikunnan (3.6.2009) sekä Kansallisarkiston (29.4.2009) selvitykset, joihin kantelija antoi 2.10.2009 vastineensa.

Sen lisäksi pyysin 4.6.2010 oikeusministeriön lausunnon. Lausunnossa tuli kiinnittää huomiota erityisesti siihen, onko kantelussa tarkoitettujen, aikaisemmin salassa pidettäviksi leimattujen asiakirjojen tutkimuskäyttö lainmukainen ja julkisuusperiaatteen kannalta oikea sekä ovatko viranomaisten väliset toimivaltasuhteet selkeästi ja hallinnon palveluperiaatteen mukaisesti järjestetyt. Tämä lausunto lähetettiin 16.9.2010 kantelijalle tiedoksi ja 20.9.2010 lisäselvityksen antamista varten Kansallisarkistolle ja Pääesikunnalle.

Sen lisäksi Kansallisarkiston hallintopäällikkö antoitänne puhelimitse 16.9.2010 lisätietoja Sörnäisten toimipisteessä sijaitsevan ns. Sota-arkiston käytännöistä ja arkisto-yhteistyöstä puolustusvoimien kanssa.

Kantelija kommentoi tänne 16.9.2010 sähköpostitse oikeusministeriön lausuntoa ja uudisti kantelunsa. Hänen lisäkirjeessään todetaan, että puolustusvoimat on jälkikäteen omalla hallinnollisella päätöksellään halunnut kontrolloida aineiston käyttöä, vaikka se ei ollutkaan vuosikausiin enää salaista. Asiakirjojen käytön rajoitus oli kantelijan mukaan mielivaltaisesti valittu vuodesta 1953 eteenpäin, mikä perustuu vain Kansallisarkiston ja Pääesikunnan väliseen palvelusopimukseen. Kantelijan mukaan oli halvempaa asettaa kerralla vuodesta 1953 alkaen aineisto hallinnollisesti käyttöluvan alaiseksi, kuin erotella sieltä oikeasti arkaluontoinen aineisto pois todelliseksi käyttöluvan vaativaksi aineisto-osaksi.

Kansallisarkisto (14.10.2010) ja Pääesikunnan oikeudellinen osasto (28.10.2010) antoivat tänne pyytämäni lisäselvitykset.

3

RATKAISU

3.1

Tapahtumatiedot

Kansallisarkiston verkkosivuilta ilmenee, että Sota-arkistoon luovutettiin jatkosodan jälkeen lyhyessä ajassa suuri määrä puolustusvoimien ja suojeluskuntien asiakirja-aineistoa. Sen asianmukaiseen arkistointiin ja luettelointiin ei kuitenkaan ole ollut riittäviä resursseja.

Puolustusvoimien Sota-arkisto oli liitetty 1.1.2008 lukien puolustusministeriön hallinnonalalta silloisen opetusministeriön hallinnonalalle osaksi arkistolaitosta. Tässä yhteydessä puolustusvoimat ja Kansallisarkisto olivat katsoneet tarkoituksenmukaiseksi, että Kansallisarkiston Sörnäisten toimipisteessä olleita asiakirjoja ei siirretä kiinteistöstä pois muihin puolustusvoimien tiloihin. Siten Kansallisarkisto oli vuokrannut puolustusvoimille Sota-arkiston asiakirjojen säilyttämistä varten tilan Sörnäisten toimipisteestä. Näin ollen Kansallisarkiston käyttöön siirtyneessä kiinteistössä olleita asiakirjoja ei ollut fyysisesti siirretty arkistolaitokseen, vaan asiakirjoja oli säilytetty puolustusvoimien Kansallisarkistolta vuokraamassa tilassa puolustusvoimien ja Kansallisarkiston välillä 13.12.2007 solmitun palvelusopimuksen nojalla.

Tämän sopimuksen mukaan Kansallisarkistolle on kuulunut pelkästään antaa aineistoa tutkijatilissa käyttöön puolustusvoimien määrittelemien toimintaperiaatteiden ja tutkimuslupaehtojen mukaisesti. Kansallisarkisto ei ole palvelusopimuksen mukaisesti ottanut kantaa puolustusvoimien salassa pidettävien asiakirjojen luvanvaraisuuteen tai luvanmyöntämiskäytäntöihin. Luvan on hakemuksesta myöntänyt Pääesikunta tai jokin muu puolustusvoimien toimivaltainen viranomainen. Mikäli asiakkaan haluama arkistoyksikkö on käsittänyt puolustusvoimien määrittelyn perusteella sekä julkista että salassa pidettävää aineistoa, on puolustusvoimat erotellut edelliset jälkimmäisistä. Sitten Kansallisarkisto on

antanut asiakkaan käyttöön kyseisen arkistoyksikön ilman salassa pidettäviä asiakirjoja. Luvanhakijan on tullut hakemuksessaan yksilöidä tarvitsemansa aineisto, jotta puolustusvoimat on voinut sen perusteella tehdä Kansallisarkiston kannalta riittävän yksiselitteisen lupapäätöksen.

Sota-arkiston kyseisten tehtävien hoitamiseen on Kansallisarkiston tiloissa nimetty neljä sen henkilökuntaan kuuluvaa, puolustusvoimien ja Kansallisarkiston hyväksymää virkamiestä. Muun henkilökunnan on tullut ohjata kaikissa puolustusvoimien luvanvaraisia aineistoja koskevissa kysymyksissä asianosaiset edellä mainittujen neljän virkamiehen puoleen. Luvanvarainen aineisto on annettuluvan saajan käytettäväksi Kansallisarkiston Sörnäisten toimipisteen tutkijatiloihin, jotka tulee varata etukäteen. Tilaa voi käyttää vain yksi henkilö kerrallaan tutkimustarkoituksensa. Kansallisarkisto pitää erikseen luetteloja Sörnäisten toimipisteen aineiston käyttö lupapäätöksistä.

Edelleen asiassa on ilmennyt, että Sota-arkiston vuodelta 1953 ja sen jälkeiseltä ajalta olleet asiakirjat olivat jo kertaalleen tulleet julkisiksi. Puolustusvoimien organisaatioon kuuluneen Sota-arkiston johtaja oli päättänyt näiden asiakirjojen julkisuudesta aikana, jolloin Sota-arkisto oli vielä kuulunut puolustusvoimien organisaatioon.

Kansallisarkisto on lisäselvityksessään 14.10.2010 ilmoittanut apulaisoikeusasiamiehelle muunohella, että tutkimuslupia pyytäneitä asiakkaita oli tarkoituksenmukaisen asioinnin kannalta ohjattujaneuvottu kääntymään puolustusvoimien asianomaisen hallintoyksikön puoleen. Puolustusvoimien lukuisista organisaatiomuutoksista johtuen Kansallisarkistolla ei ole ollut käytännössä mahdollisuuksia selvittää asiakkaan puolesta, mikä taho kussakin tapauksessa on puolustusvoimien toimivaltainen viranomainen. Yleensä käyttö lupahakemus oli neuvottu lähettämään Pääesikunnalle. Pyyntö oli voitu tehdä joko puolustusvoimien lomakkeella tai vapaamuotoisena hakemuksena. Asiakirjan antamisesta päättää se viranomainen, jonka hallussa asiakirja on eli tässä tapauksessa se Ilmavoimien Lentovarikkoa seurannut puolustusvoimien joukko-osasto, joka on laatinut asiakirjan. Pääesikunnan oikeudellisen osaston mukaan tutkimuslupapyyntö olisi voitu osoittaa myös suoraan Lentotekniikkalaitokselle, joka oli tapahtuma-ajankohtana Lentovarikon seuraajaviranomainen.

Kanteluasiassa saatujen selvitysten mukaan kantelija oli tiedustellut hakemusmenettelyä Pääesikunnan kirjaamosta ja Ilmavoimien esikunnasta puhelimitse. Hän oli saanut puhelujen perusteella sellaisen käsityksen, ettei lupamenettelyä varten ole määrätty vastuuhenkilöäkään. Hän ei kuitenkaan ollut pyytänyt asiakirjoja, koska hän oli katsonut siten voivansa hyväksyä laittomana pitämänsä menettelyn. Siten asiassa ei ole asiakkaan ja Sota-arkiston henkilökunnan välillä käytyjen keskustelujen lisäksi tehty varsinaista asiakirjapyyntöä. Kantelija oli tästä menettelystä tyrmistyneenä keskeyttänyt tutkimustyönsä.

Nytkin syksyllä 2010 puolustusvoimat ja Kansallisarkisto ovat yhdessä pyrkineet tarkentamaan ja selkeyttämään tutkimuslupahakemuksiin liittyneitä menettelytapoja. Kansallisarkisto on ilmoituksensa mukaan muuttanut käytäntöään siten, että Kansallisarkisto asiakkaan niin halutessa välittää tutkimuslupahakemuksen suoraan puolustusvoimille. Lisäksi Kansallisarkisto on käynnistänyt neuvottelut Pääesikunnan kanssa nykyisen palvelusopimuksen tarkistamisesta ja irtisanomisesta siten, ettei Kansallisarkisto enää jatkossa hoida puolustusvoimien hallussa julkisuuslain 5 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla olevien, salassa pidettävien asiakirjojen tietopalvelua. Siten Sota-arkiston tietopalvelu siirtyy takaisin puolustusvoimille. Palvelusopimuksen irtisanomisaika on yksi vuosi. Kansallisarkisto luopuu muiltakin osin Sörnäisten toimipisteen tutkijapalvelusta vuonna 2012 ja keskittää toimintonsa Rauhankadun palvelupisteeseen.

3.2

Sovellettavat säännökset

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999; jäljempänä myös julkisuuslaki) 5 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen laatimana pidetään myös asiakirjaa, joka on laadittu viranomaisen antaman toimeksiannon johdosta, ja viranomaiselle toimitettuna asiakirjana asiakirjaa, joka on annettu viranomaisen toimeksiannosta tai muuten sen lukuun toimivalle toimeksiantotehtävän suorittamista varten.

Julkisuuslain 14 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen asiakirjan antamisesta päättää se viranomainen, jonka hallussa asiakirja on, jollei 15 §:n 3 momentissa tai muualla laissa toisin säädetä. Julkisuuslain 15 §:n 1 momentin mukaan asiakirjan pyytämisestä koskevan asian siirtäminen toiselle viranomaiselle on säädetty, että jos viranomaiselta pyydetään asiakirjaa, jonka toinen viranomainen on laatinut tai joka kuuluu toisen viranomaisen käsiteltävänä olevaan asiaan, viranomainen voi siirtää tiedonsaantia koskevan asian sen viranomaisen ratkaistavaksi, joka on laatinut asiakirjan tai jonka käsiteltäväksi asia kokonaisuudessaan kuuluu.

Julkisuuslain 18 §:n 1 momentin ja sen 4 kohdan mukaan viranomaisen tulee hyvän tiedonhallintatavan luomiseksi ja toteuttamiseksi huolehtia asiakirjojen ja tietojärjestelmien sekä niihin sisältyvien tietojen asianmukaisesta saatavuudesta, käytettävyydestä ja suojaamisesta sekä eheydestä ja muusta tietojen laatuun vaikuttavista tekijöistä sekä tässä tarkoituksessa muun ohella (kohta 4) suunnitella ja toteuttaa asiakirja- ja tietohallintonsa samoin kuin ylläpitämänsä tietojärjestelmät ja tietojen käsittelyt niin, että asiakirjojen julkisuus voidaan vaivattomasti toteuttaa.

Julkisuuslain 27 §:n 1 momentin mukaan arkistolaissa säädettyssä järjestyksessä arkistoon siirrettyä, salassa pidettäväksi säädetystä viranomaisen asiakirjasta saa antaa tietoja tutkimusta tai muuta hyväksyttävää tarkoitusta varten, jollei asiakirjan siirtänyt viranomainen ole toisin määrännyt. Tietojen antamista harkittaessa on huolehdittava siitä, että tieteellisen tutkimuksen vapaus turvataan.

Tiedon antamisesta asiakirjasta, joka on laadittu viranomaisen toimeksiantotehtävää suoritettaessa tai annettu toisen viranomaisen lukuun suoritettavaa tehtävää varten, päättää julkisuuslain 14 §:n 1 momentin mukaan tehtävän antanut viranomainen, jollei toimeksiannosta muuta johdu.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) alkuperäisen sanamuodon mukaan 25 vuoden salassapitoaika oli koskenut myös julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettuja asiakirjoja. Vuonna 2005 muutetun julkisuuslain 31 §:n 3 momentin (muut. 495/2005) myötä olivat jo eräät kerran julkisiksi tulleet asiakirjat muuttuneet uudelleen salassa pidettäväksi. Julkisuuslain 31 §:n 3 momentin mukaan muun ohella asiakirja, joka sisältää kansainvälisistä tietoturvaselvityksistä annetun lain mukaan turvallisuusluokiteltua tietoa, tai tietoa sellaisesta kiinteistöstä, rakennuksesta, rakennelmasta, järjestelmästä, laitteesta tai menetelmästä, joka on käytössä 2 momentissa tarkoitetun 25 vuoden määräajan jälkeenkin, samoin kuin sellainen maanpuolustusta tai väestönsuojelua tai poikkeusoloihin varautumista varten laadittu suunnitelma ja arvio, jonka tietoja sisältyy voimassa olevaan vastaavaan suunnitelmaan, on kuitenkin pidettävä salassa 1 momentissa tarkoitetun ajan jälkeenkin, jos tiedon antaminen asiakirjasta aiheuttaisi edelleen tämän lain 24 §:n 1 momentin 2, 7 ja 8 tai 10 kohdassa tarkoitetun seurauksen.

Tietoturvasuudesta valtionhallinnossa annetun Valtioneuvoston asetuksen 4 § (681/2010, voimaan 1.1.2010) edellyttää muun ohella, että valtionhallinnon viranomaisen on pidettävä huolta, että tietoturvasuuden suunnittelu hyvän tiedonhallintatavan mukaisesti perustuu viranomaisen selvityksiin ja arvioihin sen hallussa olevista asiakirjoista sekä niihin talletettujen tietojen merkityksestä ja että suunnit-

telussa otetaan huomioon vaatimus hyvän julkisuus- ja salassapitorakenteen toteuttamisesta tietojärjestelmissä.

4

ARVIOINTI

Tänne toimitetusta aineistosta on pääteltävissä, että Sota-arkiston vanhaa aineistoa koskeva määräysvalta oli pidätetty puolustusvoimille. Vaikka aineisto on likin fyysisesti siirretty Kansallisarkiston Sörnäisten toimipisteeseen, aineistoa ei ole siirretty päätearkistoon lainsäädännön tarkoittamalla tavalla. Siten kantelijan käyttöönsä pyytämän aineiston käyttö ja muu käsittely on edelleenkin puolustusvoimien viranomaisten määräysvallassa. Tähän menettelyyn ei oikeusministeriölläkään ole ollut julkisuuslainsäädännön mukaan arvioituna huomautettavaa.

Julkisuuslain pääsäännön mukaan se viranomainen, jonka hallussa asiakirja on, on toimivaltainen päättämään asiakirjan luovuttamisesta. Hallinnossa on kuitenkin lukuisia tilanteita, joissa tarkoituksenmukaisinta on, että asian käsittelee se viranomainen, jolla on parhaimmat edellytykset ratkaista asia laissa edellytetyllä tavalla "viivytyksettä". Tällainen viranomainen on joko se, joka asiakirjan on laatinut tai viranomainen, joka käsittelee kokonaisuudessaan sitä asiaa, johon asiakirja kuuluu. Julkisuuslakiin on otettu asiakirjapyyntöä siirtämistä koskevat säännökset, joiden on määrä helpottaa ja yksinkertaistaa kansalaisten asiointia viranomaisissa. Tämä on nähdäkseni myös perustuslain (731/1999) 12 §:n tarkoittaman julkisuusperiaatteen kannalta tärkeätä. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa kysymys ei kuitenkaan ole siitä, että tutkimustarkoituksiin käytettäviksi suunnitellut aineistot olisivat Kansallisarkiston hallussa sillä tavoin kuin julkisuuslaissa tarkoitetaan, koska aineistoja koskeva määräamisvalta on edelleen puolustusvoimien viranomaisilla.

Kuitenkaan Kansallisarkistossa ei ilmeisesti ole tarjottu kantelijalle sitä mahdollisuutta, että Kansallisarkisto olisi välittänyt asiakirjapyyntöä asianomaiselle viranomaiselle eli Ilmavoimien esikunnalle. Tätä en pidä asianmukaisena hallinnon palveluperiaatteen ja julkisuuslain asiakirjan siirtoa koskevien säännösten taustalla olevien tavoitteiden kannalta. Kantelijalle on kuitenkin neuvottu, mille viranomaiselle tiedonsaantipyyntö on osoitettava.

Kantelussa ja Pääesikunnan selvityksessä 24.6.2009 katsotaan, että julkisuuslain vuonna 2005 toteutettu salassapitoaikoja määrittelevän 31 §:n muutoksella (495/2005) ei voisi olla vaikutusta sellaisten asiakirjojen julkisuuteen, jotka ovat tulleet tätä ennen julkisiksi. Kantelussa ja vastineessa viitataan näiltä osin taannehtivaan lainkäyttöön. Oikeusministeriön mukaan kantelussa tarkoitettussa asiassa ei ole miltään osin ratkaistu asiakirjakohtaisesti kysymystä tutkimustarkoituksiin hankittaviksi aiottujen tietoaineistojen julkisuudesta, koska tiedonsaantipyyntöä ei ole tehty eikä siten voitukaan käsitellä ja ratkaista.

Taannehtivan lainsäädännön kieltoa sovelletaan rikosoikeudessa. Julkisuuslainsäädäntö ei kuulu rikosoikeuden alaan. Sekä asiakirjain julkisuudesta vuonna 1951 annettu lakia (83/1951) että julkisuuslakia säädettäessä uusi laki on tullut koskemaan jo ennen voimaantuloa laadittuja asiakirjoja. Asia ilmenee julkisuuslainsäädännön kokonaisuudistusta koskevasta hallituksen esityksestä (HE 30/1998 vp s. 110). Säädöstekstissä tämä ilmenee välillisesti siten, että ainoa ennen lain voimaantuloa laadittuihin asiakirjoihin sovellettava voimaantulosäännös sääntelee aikaisemman lain mukaan annettuja salassapitomääräyksiä (julkisuuslaki, 37 §:n 4 mom.). Voidaan todeta, että muissakin informaatio-oikeudellisissa säädöksissä, kuten henkilötietojen käsittelyä koskevassa lainsäädännössä, uudet säännökset tulevat sovellettaviksi jo ennen lain voimaantuloa kerättyihin ja talletettuihin tietoaineistoihin.

Kuten oikeusministeriön antamassa lausunnossa todetaan, vakiintuneen lainsäädäntökäytännön mukaisesti vuoden 2005 julkisuuslain muuttamista koskevan lain voimaantulosäännöksessä ei ole erityistä mainintaa uusien säännösten soveltamisesta ennen lain voimaantuloa koskeviin asiakirjoihin. Tämä merkitsee siten sitä, että säännökset koskevat ennen lakia laadittujakin aineistoja. Suomen lain mukaan asiakirjan julkiseksi tulo ilmenee siten, että asiakirjasta annetaan tieto sille, joka asiakirjaa pyytää. Tapauskohtaisesti tietyn asiakirjan julkisuusharkinnassa merkitystä saattaisikin olla sillä, että asiakirjasta olisi annettu tieto salassapitoajan kuluttua umpeen ja ennen vuoden 2005 julkisuuslain muutoksen voimaantuloa. Tästä asiassa ei kuitenkaan näyttäisi olevan kysymys.

Viranomaisen voi pidättää itselleen sellaistaakin asiakirjaa koskevan määräysvallan, joka on jo siirretty päätearkistoon. Vastaavasti kysymyksen ollessa lain 5 §:n 4 momentissa tarkoitetuista sisäistä työskentelyä varten laadituista asiakirjoista, arkistoon liitetyistä asiakirjoista, viranomaisen voi määrätä, että tietoja niistä saa antaa vain viranomaisen luvalla.

Näistä syistä olen päätenyt arvioinnissani siihen, että Sota-arkiston tutkimuskäyttöön annettavien asiakirjojen suhteen ei ollut Kansallisarkistossa menetelty virheellisesti muutoin kuin että tutkimusluopien hakumenettely on ollut osin epäselvä ja vaikeaselkoinen. Kansallisarkiston ilmoituksen mukaan se on muuttanut käytäntöään siten, että Kansallisarkisto asiakkaan niin halutessa välittää tutkimusluopakemuksen puolustusvoimille. Lisäksi Kansallisarkisto ja Pääesikunta käyvät neuvotteluja Sota-arkiston nykyisen palvelusopimuksen tarkistamisesta ja irtisanomisesta siten, ettei Kansallisarkisto enää jatkossa hoitaisi puolustusvoimien hallussa julkisuuslain 5 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla olevien, salassa pidettävien asiakirjojen tietopalvelua. Siten Sota-arkiston tietopalvelu siirtynee takaisin puolustusvoimille.

Käsitykseni mukaan kantelu osoittaa myös sen, että Sota-arkistoon liittyvät sisäiset vastuusuhteet myös puolustusvoimien puolella ovat olleet hyvän tieto- ja asiakaspalvelun kannalta ongelmallisia. Tutkimustoimintaakin varten tulisi tarjota lainsäädännön rajoissa joustavasti tietoaineistoja. Palvelusopimusta koskevat neuvottelut ovat kuitenkin selkeyttäneet Sota-arkiston tilannetta.

5

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 4. esittämäni ohjaavat käsitykseni toisaalta Kansallisarkiston ja toisaalta Puolustusvoimien menettelystä sekä Kansallisarkiston että Pääesikunnan tietoon.

Samalla kiinnitän niiden huomiota siihen, että 1.10.2010 voimaan tulleen tietoturvallisuusasetuksen 4 § ja 14 § edellyttävät asiakirjojen luokitusta ja selkeää julkisuus- ja salassapitorakennetta sekä riittäviä säilytystiloja. Nämä uudet määräykset ovat merkityksellisiä myös maanpuolustusta koskevan Sota-arkiston osalta.

Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni sekä Kansallisarkistolle että Pääesikunnalle. Lähetän päätökseni tiedoksi myös oikeusministeriölle.